

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Morari Serghei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva deciziei din 2 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-705/24
NR. PIGD 2-23035148-01-3ra-12082024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. C. Guzun
Curtea de Apel Chișinău, jud. G. Mîra, V. Sîrbu, A. Bostan,

26 martie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 9 martie 2023, Morari Serghei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea Deciziei CNAS (oficiul teritorial Ocnița) privind refuzul în stabilirea pensiei pentru vechime în serviciu nr. 38/2023/666 din 27.01.2023, a răspunsului CNAS nr. 345/23 din 21.02.2023, obligarea CNAS de a emite actul administrativ favorabil în privința lui Morari Serghei privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă în baza certificatului eliberat de Inspectoratul de Poliție Edineț din 28.12.2022 și încasarea cheltuielilor suportate din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la data de 04.01.2023, s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ocnița cu cerere de stabilire a pensiei pentru vechimea în muncă, anexând certificatul eliberat de MAI din 28.12.2022, care atestă o vechime totală de 25 ani, 2 luni și 8 zile, conform dosarului personal.

3. Prin Decizia CNAS nr. 38/2023/666 din 27.01.2023, s-a respins cererea, motivându-se că stagiul confirmat este de doar 23 de ani, întrucât activitatea în cadrul izolatorului de detenție provizorie nu ar corespunde prevederilor pct. 8 lit. d) din HG nr. 78/1994 privind înlesnirile pentru calcularea vechimii în muncă.

4. Reclamantul a formulat cerere prealabilă, solicitând recunoașterea certificatului emis de MAI și recalcularea vechimii.

5. A reiterat că vechimea necesară pentru obținerea pensiei este confirmată de certificatul nr. 119 din 28.12.2022, întocmit în temeiul dosarului personal. Calcularea vechimii cu coeficientul 2:1, pentru activitatea în izolatorul de detenție provizorie, este susținută de Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29.09.2014 și practica judiciară în cauze similare.

6. Reclamantul a susținut că această activitate intră sub incidența pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.04.1994.

7. Calculul vechimii pentru perioada respectivă a fost efectuat de IP Ocnița în temeiul HG nr. 78/1994 și Ordinului MAI nr. 96/2018, ceea ce a determinat emiterea Ordinului MAI nr. 687ef din 06.12.2022 privind eliberarea reclamantului din serviciu, în baza acumulării vechimii necesare pentru pensie.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 10 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis integral acțiunea. S-a anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul teritorial Ocnița nr. 38/2023/666 din 27.01.2023, ca fiind ilegală. S-a anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 345/23 din 21.02.2023, ca fiind ilegală. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită act administrativ favorabil privind stabilirea lui Morari Serghei a pensiei pentru vechime în muncă în baza certificatului eliberat de Inspectoratul de Poliție Edineț la data de 28.12.2022. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Morari Serghei cheltuielile de asistență juridică, în sumă de 5 000 lei și a cheltuielilor de transport, în sumă de 1 000 lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 6 decembrie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 2 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 10 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

11. În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că hotărârea primei instanțe a fost pronunțată cu respectarea dispozițiilor legale, fiind întemeiată.

12. În context, a constatat că acțiunea reclamantului este întemeiată, întrucât dreptul pretins – respectiv dreptul la pensie pentru vechime în serviciu – este susținut de certificatul eliberat de organul abilitat (Inspectoratul de Poliție Ocnița), emis în temeiul dosarului personal, care atestă vechimea totală de 25 ani, 2 luni și 8 zile, inclusiv perioada lucrată în izolatorul de detenție provizorie, calculată cu înlesnirea 2:1.

13. Instanța de apel a reținut că, în conformitate cu art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993, persoanele cu statut special beneficiază de pensie pentru vechime în serviciu dacă acumulează minim 25 de ani de activitate, iar certificatul eliberat de MAI confirmă acest drept.

14. Cu referire la înlesnirea prevăzută la pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, Curtea a reținut că activitatea desfășurată în cadrul izolatorului de detenție provizorie corespunde condițiilor prevăzute de acest articol, fiind destinată deținerii persoanelor reținute și având regim specific, astfel încât înlesnirea de 2:1 este aplicabilă.

15. Instanța a subliniat că actele emise de MAI – autoritatea competentă în determinarea vechimii în serviciu – sunt presumate a fi legale și corect întocmite, iar CNAS nu a adus probe suficiente pentru a răsturna această prezumție.

16. Cu privire la cheltuielile de judecată, Curtea a menținut soluția primei instanțe, reținând că reclamantul a fost asistat de avocat, iar suma solicitată (000 lei) este proporțională, rezonabilă și justificată în raport cu natura cauzei și munca depusă de apărător. Suma de 1000 lei pentru transport a fost, de asemenea, considerată întemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

17. La 2 august 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 2 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a acesteia, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă.

ARGUMENTELE RECURSULUI

18. În motivarea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că instanța de apel a pronunțat o hotărâre eronată, cu aplicarea greșită a normelor de drept material, precum și cu ignorarea atribuțiilor CNAS privind verificarea temeiniciei și legalității actelor prezentate în dosarul de pensionare.

19. CNAS a susținut că instanțele inferioare nu au analizat în mod corespunzător dispozițiile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, conform cărora înlesnirea de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se aplică strict pentru activitatea prestată în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală, instituții de tratare a bolnavilor contagioși sau psihici și lucrări de subteran.

20. În opinia recurentei, activitatea desfășurată de intimatul Morari Serghei în cadrul izolatorului de detenție provizorie al CPS Ocnîța nu se încadrează în condițiile expres și limitativ prevăzute de norma legală sus-menționată, fiind specifică activităților de pază și escortă, și nu de detenție propriu-zisă în sensul regimului penitenciar închis.

21. CNAS a mai invocat că certificatul nr. 19 din 28.12.2022 emis de Inspectoratul de Poliție Ocnîța nu conține temeiul juridic expres care să justifice aplicarea coeficientului de înlesnire 2:1, iar în baza competențelor

stabilite prin art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544/1993, avea dreptul să verifice autenticitatea și fundamentul juridic al actului prezentat.

22. În ceea ce privește cheltuielile de judecată acordate de instanțele inferioare, recurenta a susținut că nu s-au prezentat suficiente dovezi privind aportul real al avocatului, complexitatea cauzei și necesitatea onorariului solicitat. A invocat, în acest sens, Hotărârea Plenului CSJ nr. 25 din 28.06.2004, potrivit căreia cheltuielile trebuie să fie justificate ca fiind reale, necesare și rezonabile.

23. Recurenta a reiterat că suma de 5 000 lei pentru asistență juridică și 1 000 lei pentru transport este exagerată, iar instanțele inferioare nu au analizat criteriile precum: timpul și munca efectivă a avocatului, experiența, complexitatea cauzei și impactul asupra activității profesionale a apărătorului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

24. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

25. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

26. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

27. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. h) Codul administrativ prevede că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele

cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

28. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată atestă că decizia motivată a fost notificată CNAS la 24 iulie 2024, iar recursul a fost depus la 2 august 2024, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

29. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

30. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

31. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

32. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu relevă temeuri justificate care să convingă că există o aparență privind interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu

privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

35. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

36. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretinsei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

38. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

39. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în

sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

40. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc